

Številka: 010-02-3/2021/13 EPA 1725-VIII
Ljubljana, 13. 7. 2021

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 26. izredni seji 16. 7. 2021, ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), EPA 1725-VIII, ki ga je Državni zbor sprejel na 24. redni seji 9. 7. 2021, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), EPA 1725-VIII.

Obrazložitev:

Državni zbor je na 24. redni seji 9. 7. 2021 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (v nadaljevanju: ZAvMS-B), EPA 1725-VIII.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 39. redni seji 17. 6. 2021 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), ki ga je Vlada predložila v obravnavo Državnemu zboru. Komisija na podlagi predstavljenih pripomb zainteresiranih deležnikov in razprave članov komisije ter ob ugotovitvi, da ni bila seznanjena z napovedanimi predlogi amandmajev k predlogu zakona, ki naj bi upoštevali nekatere pripombe, predloga zakona ni podprla. Državni svet na 42. seji 7. 7. 2021 ni sprejel predloga mnenja, da se ne podpre dopolnjenega predloga zakona, sprejetega na Odboru Državnega zbora za kulturo na 14. redni seji 23. 6. 2021, ker v dopolnjenemu predlogu zakona niso bile upoštevane pripombe zainteresirane javnosti in pristojne Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport.

Z ZAvMS-B se v slovenski pravni red prenaša Direktiva (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah, v nadaljevanju Direktiva EU) glede na spreminjajoče se tržne razmere (UL L št. 303 z dne 28. 11. 2018, str. 69–92). Z omenjeno obveznostjo Direktiva EU želi primarno urediti nevzdržen položaj evropskih ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na

zahtevo v primerjavi z večjimi ponudniki izven držav članic, kot je npr. Netflix - zaradi česar se je v praksi uveljavil t. i. Netflix Tax, ki se ne nanaša na klasične, linearne ponudnike oz. televizijske programe. Evropski ponudniki so zavezani tako plačevanju davkov v EU kot tudi izpolnjevanju programskih obveznosti, zlasti kvot evropske produkcije, ki jih zagotavljajo v svojem katalogu avdiovizualnih vsebin, medtem ko za ponudnike izven območja EU do sprememb Direktive EU niso veljale nobene programske ali druge obveznosti. Zato je Direktiva EU zavezala države članice, da ponudnikom avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo določijo obveznost zagotavljanja najmanj 30 % deleža evropskih del v svojih katalogih, prav tako pa uvedla podlago za finančne prispevke tudi ponudnikom izven svoje države, če take obveznosti veljajo tudi za ponudnike, registrirane v državi članici. Kot primer: če je avdiovizualna medijska storitev Netflix na voljo v posamezni državi članici EU, mora ta ponudnik prav tako zagotavljati enak obseg kvot evropske produkcije, kot to velja za ponudnike v državi članici.

ZAVMS-B v 15. členu določa obveznost prispevka za razvoj evropskih avdiovizualnih del (nov 16.a člen), pri čemer so kot zavezanci določeni vsi ponudniki avdiovizualnih del, ne le ponudniki na zahtevo, kot je primarni namen Direktive EU. Avdiovizualne medijske storitve so generičen pojem, med katere sodi, poleg avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo, tudi klasična linearna televizija. Že v preambuli Direktive EU je v 37. točki navedeno, da izdajatelji televizijskih programov trenutno vlagajo več v evropska avdiovizualna dela kot pa ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev za zahtevo. Zato spremenjena Direktiva EU ne uvaja novih programskih ali drugih obveznosti izdajateljem televizijskih programov, pač pa le ponudnikom avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo (najmanj 30 % delež evropskih avdiovizualnih del v katalogu). Tako klasična linearna televizija po spremenjeni Direktivi EU sploh ni predmet spremenjenih oziroma novih obveznosti. Na kratko: t. i. Netflix Tax izključno pomeni izenačitev pogojev poslovanja evropskih ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo in tistih, ki imajo sedež izven EU, prihodke pa ustvarjajo (tudi) v članicah EU. Direktiva EU bi se glede obveznosti kvot evropske produkcije morala implementirati izključno za ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo, pri čemer pa se kot finančna obveznost (prispevek v sklad) določi le v tistem delu oziroma za tiste ponudnike, ki evropskih kvot ne zagotavljajo ali jih ne zagotavljajo v predpisanem deležu. Tako bi se pri določitvi morebitne finančne obveznosti ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo moral upoštevati obseg kataloga evropskih avdiovizualnih del, ki ga ponudnik zagotavlja in njegove že siceršnje vloške v evropsko (in s tem slovensko) produkcijo avdiovizualnih del.

Predlog zakona je v prvotni različici to logično rešitev že upošteval, saj je določal, da se kot prispevek upoštevajo neposredna vlaganja v razvoj scenarija in v snemanje evropskega avdiovizualnega dela; neposredna vlaganja v obnovo in restavracijo starejših evropskih avdiovizualnih del v skladu s prednostnim seznamom, potrjenim s strani ministrstva, pristojnega za kulturo, in nakup licenčnih pravic za evropska avdiovizualna dela. To bi bila primerna in z Direktivo EU skladna rešitev, pri čemer bi se morala obveznost prispevka v Sklad za evropsko avdiovizualno produkcijo nanašati izključno na ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo. Tako bi se uveljavil namen, ki ga zasleduje Direktiva EU - da se torej ponudnikom, ki ne dosegajo primernih kvot evropske produkcije v svojem katalogu, naloži plačilo

finančnih obveznosti. Ocenjuje se, da sprejeta zakonska rešitev ne sledi temu namenu, saj bi bili enako »obdavčeni« ponudniki, ki evropsko produkcijo avdiovizualnih del ponujajo v manjšem obsegu ali pa sploh ne, in slovenska avdiovizualna produkcija, ki v nekaterih primerih v svojem katalogu zagotavlja kar 62 % evropskih in 17 % slovenskih avdiovizualnih del. Nova zakonska ureditev pomeni le dodatno nesorazmerno obdavčitev slovenskih izdajateljev in ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev, kar pomeni diskriminatorno oz. neenako obravnavo. Podobno dodatno obdavčitev, z namenom financiranja v domnevnem javnem interesu, je določal že Zakon o slovenskem filmskem centru – javni agenciji RS, ki jo je Ustavno sodišče RS kot protiustavno razveljavilo (odločba US RS, opr. št. U-I-73/12-15, z dne 6. 3. 2014).

Sprejeti zakon pomeni le nesorazmerno (6 %) prikrito obdavčitev slovenskih izdajateljev in ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev, ker jih postavlja v podrejen položaj v primerjavi s tujimi ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev, ki na slovenskem trgu le pridobivajo prihodke, v avdiovizualno produkcijo pa ne vlagajo.

Zakon prav tako nedosledno oziroma nejasno opredeljuje prispevek za razvoj evropskih avdiovizualnih del, in sicer, ali so osnova za določitev prispevka vsi prihodki od avdiovizualnih medijskih storitev ali samo od avdiovizualnih medijskih storitev in naročnin ter oglaševanj.

Izpostavlja se tudi pomanjkljivo opredelitev Sklada za evropsko avdiovizualno produkcijo, ki se bo financiral s prispevkom za razvoj evropskih avdiovizualnih in bo z njim upravljalo ministrstvo, pristojno za kulturo. V ZAvMS-B namreč ni opredeljenih kriterijev za porabo teh sredstev oziroma je to prepuščeno podzakonskim aktom oziroma presoji ministrstva.

Direktivo EU bi bilo treba ustrezno implementirati v slovenski pravni red, upoštevajoč slovensko nacionalno posebnost, identiteto, slovenski jezik in pa majhnost slovenskega tako kulturnega kot gospodarskega trga oz. realnih možnosti in pogojev za slovensko avdiovizualno produkcijo. Opozarja se tudi na problematiko glede pretiranega oglaševanja tako glede deleža pri samem predvajanju avdiovizualnih del kot deleža, ki ga slovenskim zasedajo tuji oglaševalci, in nesorazmernost ponudbe med tujo in slovensko produkcijo. Zavzeli so se za t. i. pozitivno diskriminacijo glede obdavčenja slovenskih avdiovizualnih del oziroma za podporo ustvarjanju in predvajanju slovenske avdiovizualne produkcije in za zaščito slovenskega jezika.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Branimir Štrukelj.

* * *

Predlog zahteve Državnega sveta je pripravljen na podlagi Predloga odločilnega veta Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport.